

โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (Sexually transmitted infection)

โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์สถานการณ์ปี พ.ศ. 2557 ประกอบด้วย ซิฟิลิส (Syphilis) หนองใน (Gonorrhoea) หนองในเทียม (N.S.U) แผลริมอ่อน (Chancroid) ฝีมะม่วง (L.G.V) และเริมที่อวัยวะเพศ (Genital herpes simplex)

จากข้อมูล 10 ปีย้อนหลัง ปี พ.ศ. 2548 – 2557 (ค.ศ. 2005 - 2014) พบว่า โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องติดต่อกันทุกปี ปี พ.ศ. 2557 มีการรายงานโรค 34,783 ราย อัตราป่วย 53.55 ต่อประชากรแสนคน ประกอบด้วยโรคซิฟิลิส 3,073 ราย ร้อยละ 8.83 อัตราป่วย 4.73 ต่อประชากรแสนคน หนองใน 6,821 ราย ร้อยละ 19.61 หนองในเทียม 2,076 ราย ร้อยละ 5.97 แผลริมอ่อน 631 ราย ร้อยละ 1.81 ฝีมะม่วง 180 ราย ร้อยละ 0.51 และเริมที่อวัยวะเพศ 1,688 ราย ร้อยละ 4.85 โดยไม่มีรายงานผู้ป่วยเสียชีวิต พบผู้ป่วยเพศหญิง 23,710 ราย เพศชาย 11,073 ราย อัตราส่วนเพศชายต่อเพศหญิง เท่ากับ 1 : 2.1

ตามรายงานโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ที่สำคัญ 5 โรค คือ ซิฟิลิส หนองใน หนองในเทียม แผลริมอ่อนและฝีมะม่วง (รหัส 37 - 41) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 – 2557 พบแนวโน้มโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์สูงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง (รูปที่ 1) เมื่อจำแนกรายโรค พบซิฟิลิสมีแนวโน้มสูงมากกว่าปี พ.ศ. 2556 ประมาณ 1.2 เท่า (รูปที่ 2) กลุ่มอายุ 15 - 24 ปี มีอัตราป่วยสูงสุด อัตราป่วย 103.37 ต่อประชากรแสนคน รองลงมา 25 - 34 ปี (73.50) และ 35 - 44 ปี (66.91) (รูปที่ 3) ผู้ป่วยสัญชาติไทย ร้อยละ 94.85 สัดส่วนเพศชายต่อเพศหญิง เท่ากับ 1 : 2.1 อาชีพของผู้ป่วยสูงสุด 5 อันดับ คือ อาชีพรับจ้าง 4,631 ราย ร้อยละ 33.58 รองลงมา คือ เกษตรกรรม 1,580 ราย (24.37%) นักเรียน 2,915 ราย (15.67%) ในปกครอง 1,072 ราย (12.12%) และงานบ้าน 392 ราย (3.42%) เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลชุมชนมากที่สุด ร้อยละ 44.61 รองลงมา คือ โรงพยาบาลศูนย์/โรงพยาบาลทั่วไป (32.63%) และโรงพยาบาลสุขภาพชุมชน (11.38%) จังหวัดที่มีอัตราป่วยมากที่สุด คือ แม่ฮ่องสอน อัตราป่วยเท่ากับ 212.24 ต่อประชากรแสนคน รองลงมา คือ เชียงใหม่ (138.59) ตาก (134.34) เชียงราย (127.26) สงขลา (127.04) ตราด (121.23) พะเยา (111.61) ศรีสะเกษ (105.36) พิษณุโลก (102.84) และ จันทบุรี (101.94)

จากการดำเนินงานของสำนักโรคเอดส์ และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์⁽¹⁾ ในปี พ.ศ. 2557 ได้มีกิจกรรมการพัฒนาเครือข่ายการทำงานเชิงรุก และการส่งต่อบริการสุขภาพที่เป็นมิตรกับเยาวชน รวมทั้งขับเคลื่อนการทำงานในกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ (ชายรักชาย พนักงานบริการ แรงงานข้ามชาติ ผู้ใช้สาร

เสพติดชนิดฉีด) รวมทั้งมียุทธศาสตร์รณรงค์อย่างอนามัยแห่งชาติ ที่สนับสนุนรณรงค์อนามัยและสารหล่อลื่น ให้หน่วยงาน 77 จังหวัด รวม 21,836,525 ชิ้น สารหล่อลื่น 1,098,000 ชิ้น และสนับสนุนรณรงค์อนามัยในกลุ่มเป้าหมายผู้ให้บริการทางเพศ 16,155 ราย 1,902,185 ชิ้น สถานบริการทางเพศ 5,993 แห่ง 1,813,063 ชิ้น กลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย 8,206 ราย 318,227 ชิ้น วัยรุ่นเยาวชนทั้งชายและหญิง 45,755 ราย 636,467 ชิ้น สถานศึกษา 3,947 ราย 1,082,010 ชิ้น กลุ่มที่มีพฤติกรรมเสี่ยงและไม่เปิดเผย (ทั้งชายและหญิง) 30,449 ราย 2,806,215 ชิ้น

วิจารณ์

โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ยังพบในกลุ่มเยาวชนอายุ 15 - 24 ปี สูงขึ้นจากข้อมูลการให้บริการตรวจคัดกรองวินิจฉัยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์อย่างมีมาตรฐาน ของกลุ่มบางรักโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์สำนักโรคเอดส์ ปี พ.ศ. 2556 พบว่า ในกลุ่มเยาวชนชาย (อายุ 10 - 24 ปี) มีอัตราการติดโรคหนองในสูงมาก ร้อยละ 51.70 รองลงมา เป็นหนองในเทียม (45.80%) เยาวชนหญิงติดหนองในเทียม (9.20%) หนองใน (3.80%) การเฝ้าระวังเชื้อหนองในดื้อยาทางคลินิกคู่ขนานกับเฝ้าระวังเชื้อหนองในดื้อยา พบมีผู้ป่วยหนองในรายเก่า มาตรวจซ้ำ ร้อยละ 53.20 ตรวจพบเชื้อหนองในซ้ำ ร้อยละ 1.7⁽²⁾ มีข้อสังเกตคือ กลุ่มวัยรุ่นเยาวชนทั้งชายและหญิงเป้าหมายปี พ.ศ. 2557 เพิ่มขึ้นจากเดิม 10,000 ราย แต่กลับให้การสนับสนุนรณรงค์อย่างอนามัยลดลงจากเดิม 300,000 ชิ้น จากการศึกษาตามรายงานความก้าวหน้าของประเทศไทย การป้องกันและแก้ไขปัญหาเอดส์รอบปี พ.ศ. 2555 UNGASS ระบุว่าเยาวชนอายุตั้งแต่ 15 ถึง 24 ปี นั้นเป็นกลุ่มที่มีผู้ป่วยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และตั้งครุภคโดยไม่พึงประสงค์มากที่สุด แสดงให้เห็นว่าเยาวชนกลุ่มนี้ไม่ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์อย่างปลอดภัย⁽³⁾ จากผลการศึกษาวิเคราะห์สถานการณ์ผลต่อการติดเชื้อเอชไอวีของกลุ่มเยาวชนไทย พบว่า ปัจจัยการพัฒนาโครงการที่เกี่ยวข้องกับเครือข่ายการสนับสนุนทางสังคมต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เช่นโครงการเพื่อนผู้ให้ข้อมูลความช่วยเหลือด้านสุขภาพ มีส่วนช่วยเสริมสร้างพฤติกรรมทางสุขภาพที่ดี เพิ่มการเข้าถึงข้อมูลที่ถูกต้องและการเข้าถึงบริการ โดยรวมสำหรับกลุ่มประชากรเฉพาะที่เป็นเยาวชนอาจเพิ่มขึ้นด้วยเช่นกันอย่างไรก็ตาม ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้รับจากกลุ่มประชากรเฉพาะที่ เป็นเยาวชนทำให้ทราบว่า สิ่งสำคัญอีกประการคือ จะต้องคำนึงถึงธรรมชาติของเครือข่ายทางสังคมที่มีความหลากหลาย เมื่อมีการวางแผนการมีส่วนร่วมในโครงการต่าง ๆ หรือการดำเนินโครงการเพื่อเสริมสร้างเครือข่ายทางสังคม⁽⁴⁾ จากการศึกษาเรื่องพฤติกรรมการใช้รณรงค์ เพื่อการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ของประชาชน

ในชุมชนวัดสี่สุท ขेतจอมทอง กรุงเทพมหานคร ของวนิดา ปาวรีย์ พบว่า กลุ่มเยาวชน อายุ 18 - 24 ปี ส่วนใหญ่จะได้รับนโยบายการส่งเสริมการใช้ถุงยางอนามัยที่ดี แต่กลับพบว่าส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยในระดับปานกลาง และผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการเข้าถึงถุงยางอนามัยมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยกล่าวคือ ถ้ามีการเข้าถึงถุงยางอนามัยได้ดี พฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยจะเพิ่มขึ้นด้วย⁽⁵⁾

เอกสารอ้างอิง

1. สำนักเอดส์ วัณโรคและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์. รายงานผลการดำเนินงานปี พ.ศ. 2557 . พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์อักษรกราฟแอนดีไซด์ .
2. สำนักเอดส์ วัณโรคและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์. รายงานผลการดำเนินงานปี พ.ศ. 2556 . พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
3. รายงานความก้าวหน้าของประเทศไทย การป้องกันและแก้ไขปัญหาเอดส์รอบปี พ.ศ. 2555 UNGASS. [สืบค้นเมื่อวันที่ 3 มิถุนายน 2558]; แหล่งสืบค้น. <http://www.thailandaids.org/main/index.php/9-2014-02-17-04-03-07/4-2555-ungass>

4. ศูนย์บริหารจัดการปัญหาเอดส์แห่งชาติ. รายงานฉบับสมบูรณ์วิเคราะห์สถานการณ์และปัจจัยที่มีผลต่อการติดเชื้อเอชไอวีของกลุ่มเยาวชนในประเทศไทย. 2557

5. วนิดา ปาวรีย์ ในวารสารวิชาการสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย. พฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยเพื่อการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของประชาชนในชุมชนวัดสี่สุท ขेतจอมทอง กรุงเทพมหานคร. ปีที่ 20 ฉบับที่ 2 เดือน ธันวาคม 2557

ผู้เรียบเรียง

ศรินยา พงศ์พันธุ์
 บรรณาธิการวิชาการ
 พญ.จรัสดาว บุญยธิ
 นพ.ภาสกร อัครเสวี

Fig.1 Reported Cases of Sexually Transmitted Infection (Total) per 100,000 Population Morbidity Rate, by Year Thailand, 2005 - 2014

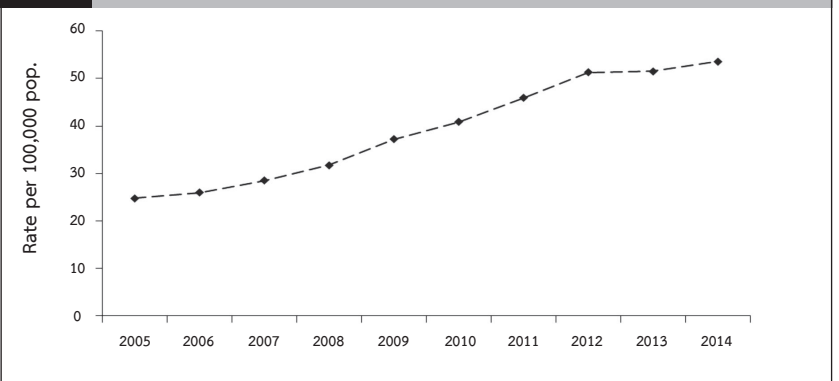

Fig.2 Reported Cases of Syphilis, Gonorrhoea, N.S.U., Chancroid and L.G.V by Year Thailand, 2005 - 2014

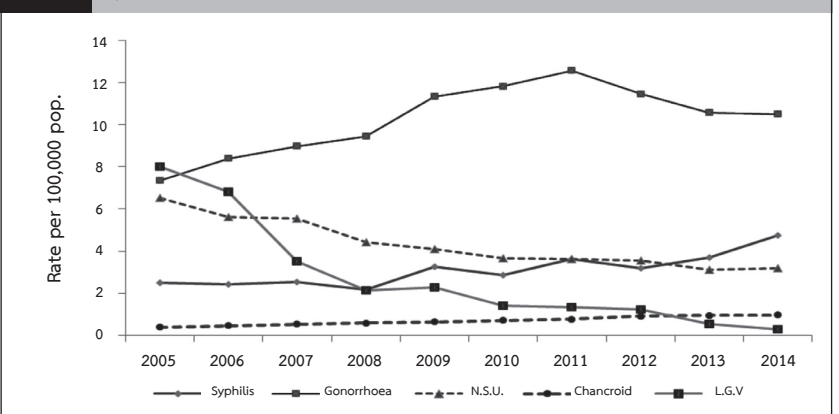

Fig.3 Reported Cases of Sexually transmitted infection (Total) by Age-group, Thailand, 2014

